

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Соціально-психологічний факультет
Кафедра менеджменту і адміністрування

Допущено до захисту
зав. кафедри менеджменту
к.е.н., доц. Карпюк О.А.

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему: «Управління виробничими запасами на підприємстві»
(на матеріалах ПрАТ «Детвілер Ущільнюючі Технології України»)

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр
за професійним спрямуванням 6.030601 «Менеджмент»

Виконала

студентка 41 групи
напряму підготовки і 6.030601
«Менеджмент»
Хацанівська Марина Андріївна

Науковий керівник

д.держ.упр., професор
Філіпенко Т.В

Житомир 2016

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	Помилка! Закладку не визначено.
1.1. Сутність та значення виробничих запасів підприємства	Помилка! Закладку не визначено.
1.2. Основні підходи до класифікації виробничих запасів	Помилка! Закладку не визначено.
1.3. Фактори, що впливають на потребу підприємства у виробничих запасах	Помилка! Закладку не визначено.
1.4. Система управління виробничими запасами на підприємстві	Помилка! Закладку не визначено.
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ НА ПРАТ «ДЕТВІЛЕР УЩІЛЬНЮЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ УКРАЇНА»	Помилка! Закладку не визначено.
2.1. Організаційно-економічна характеристикам господарської діяльності підприємства.....	Помилка! Закладку не визначено.
2.2. Аналіз забезпеченості виробничими запасами на ПрАТ «Детвілер Ущільнюючі Технології Україна»	Помилка! Закладку не визначено.
2.3. Оцінка системи управління та ефективності використання виробничих запасів на підприємстві	Помилка! Закладку не визначено.
2.4. Удосконалення системи управління виробничими запасами на ПрАТ «Детвілер Ущільнюючі Технології Україна»	Помилка! Закладку не визначено.
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	6
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	8
ДОДАТКИ.....	Помилка! Закладку не визначено.

ВСТУП

Центральне місце в системі управління поточними активами кожного суб'єкта господарювання займають питання управління запасами. На сьогодні проблема оптимізації запасів є досить актуальною для підприємств України. Знаходження ефективних шляхів оптимізації запасів та їх адаптація до специфіки функціонування вітчизняних підприємств дасть змогу суттєво зменшити витрати суб'єктів господарювання, підвищити ефективність та забезпечити отримання максимального прибутку.

Вирішення проблем управління виробничими запасами тісно пов'язане з підвищенням платоспроможності та ліквідності підприємств, що є надзвичайно важливим для їх ефективного функціонування, подальшого розвитку та розвитку економіки України в цілому.

Успішне управління сучасними підприємствами потребує вироблення та впровадження нової концепції управління виробничими запасами, яка врахує стратегічний і тактичний рівень управління для обґрунтування нових економічних відносин в умовах ресурсозаощадження.

Вагомий вклад в розробку питань з ресурсного забезпечення підприємств внесли вітчизняні та зарубіжні вчені: В.М. Амітан, І.О. Бланк, В.І. Бовикін, М.А. Болюх, Ф.Ф. Бутинець, Н.Г. Виговська, М.О. Данилюк, К.Друрі, А.Г. Загородній, Г.Д. Ейтутіс, О.С. Ємельянов, С.В. Калабухова, Л.В. Канторович, О.О. Лапко, М. Мескон, Є.І. Сухін, І.Є. Тишков, І.М. Чуєв, І.К. Чукаєва, А.В. Шегда та інші.

Значної уваги дослідженням проблем забезпечення підприємств матеріально-технічними ресурсами та управлінню їхніми запасами приділено вченими-економістами: Я.С. Витвицьким, В.В. Волгіним, Дж. С. Ван Хорном, Є.В. Крикавським, М.В. Кужельним, С.А. Кулішом, С.В. Мочерним, В.К. Орловою, В.І. Оспищевим, П.Г. Перервою, О.М. Родніковим, Т.М. Скоробогатовою, О.М. Тяпухіним, М.Д. Фасоляком, М.Г. Чумаченком, Н.І. Чухрай та іншими.

Попри наявності у фаховій літературі наукових праць з проблем, на даному етапі відсутня систематизована класифікація багатомноменклатурних виробничих запасів, дискусійною залишається низка питань, зокрема – економічна сутність виробничих запасів, вибір класифікаційних ознак та методичні положення стосовно регулювання обсягів виробничих запасів.

Метою випускної роботи є обґрунтування теоретичних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення управління виробничими ресурсами на підприємстві.

Для досягнення поставленої мети в роботі визначені для вирішення наступні завдання:

- розкрити сутність та значення виробничих запасів підприємства;
- розглянути основні підходи до класифікації виробничих запасів;
- визначити фактори, що впливають на потребу підприємства у виробничих запасах;
- розглянути систему управління виробничими запасами на підприємстві;
- дослідити організаційно-економічну характеристику господарської діяльності підприємства;
- зробити аналіз забезпеченості виробничими запасами на ПрАТ «Детвілер Ущільнюючі Технології Україна»;
- оцінити систему управління та ефективність використання виробничих запасів на підприємстві;
- удосконалити систему управління виробничими запасами на ПрАТ «Детвілер Ущільнюючі Технології».

Предметом дослідження у випускній роботі виступає сукупність теоретичних та практичних аспектів управління виробничими запасами на підприємстві.

Об'єктом дослідження у випускній роботі є господарська діяльність ПрАТ «Детвілер Ущільнюючі Технології України».

Для досягнення мети написання роботи використовувався комплекс

взаємодоповнюючих методів дослідження: аналіз коефіцієнтів, вертикальний аналіз; методи економічного аналізу: метод групування; метод середніх величин; індексний метод; метод ланцюгових підстановок та інші.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

На основі проведеного у роботі дослідження стану та напрямків удосконалення управління виробничими ресурсами на підприємстві, сформовано такі висновки:

1. Визначивши сутність та значення виробничих запасів було з'ясовано, що виробничі запаси – це частина матеріальних ресурсів підприємства, які представляють собою сукупність предметів праці, які знаходяться на підприємстві у вигляді сировини, матеріалів, купівельних напівфабрикатів та комплектуючих, палива, тари і тарних матеріалів, будівельних матеріалів, запасних частин та інших матеріалів, що складають матеріальну основу продукції підприємства, надають їй необхідних якостей, приймають участь у виробництві протягом одного виробничого циклу і повністю переносять свою вартість на вартість готової продукції.

2. За результатами проведеного аналізу основних підходів до класифікації виробничих запасів, було узагальнену класифікацію виробничих запасів, яка об'єднує у собі концептуальніші для потреб управління виробничими запасами ознаки та види запасів, а тому дозволяє вчасно прийняти ефективне управлінське рішення.

3. В ході вивчення факторів, що впливають на потребу підприємства у виробничих запасах визначено, що до них відносяться: технічні засоби, обсяг виробництва продукції, основне виробництво, об'єкти нормування тощо.

4. Розглянуто систему управління виробничими запасами та визначено, що вибір оптимальної моделі планування замовлень і контроль за рухом виробничих запасів дозволяє мінімізувати витрати підприємства і є дуже важливим етапом стратегії діяльності підприємства.

5. Організаційно-економічна характеристика ПрАТ «Детвілер Ущільнюючі Технології Україна» свідчить, що за останні роки підприємство пододало збитковий стан, підвищуючи щороку ефективність своєї діяльності.

6. Проаналізувавши рівень забезпеченості виробничими запасами

підприємства та з'ясовано, що ПрАТ «Детвілер Ущільнюючі Технології України» забезпечене фінансовими ресурсами для купівлі виробничих запасів, про що свідчить їх вартість, яка щороку збільшується.

7. Аналіз рівня використання виробничих запасів ПрАТ «Детвілер Ущільнюючі Технології Україна» свідчить, про підвищення виробничої собівартості продукції за аналізований період. Таке збільшення відбулося за рахунок одного фактора – збільшення річних надходжень виробничих запасів на 2250 тис. грн.

8. Запропоновано шляхи подальшого поліпшення використання матеріалів, таких як: рівномірне завезення товарно-матеріальних цінностей; формування запасів у межах можливого мінімуму для постійного забезпечення безперервності процесу виробництва; недопущення придбання непотрібних і реалізація надлишкових матеріалів.

9. З'ясовано, що оптимізація рівня виробничих запасів у ПрАТ «Детвілер Ущільнюючі Технології Україна» залежить від витрат, що пов'язані з підтриманням запасів і складаються з двох елементів: витрат по зберіганню і витрат по розміщенню та виконанню замовлень.

10. Для покращення рівня матеріаломісткості та матеріаловіддачі продукції, було запропоновано закупити на ПрАТ «Детвілер Ущільнюючі Технології Україна» нову автоматизовану технологічну лінію. Визначено, що проект економічно доцільний, тому що забезпечує значну позитивну суму чистої приведеної вартості (тобто залишкового прибутку), високий рівень окупності витрат (трохи більше 3 років) та достатню внутрішню норму рентабельності (16,3% при середній вартості капіталу 10%).

11. Визначено, що реалізація запропонованих заходів дасть можливість ПрАТ «Детвілер Ущільнюючі Технології Україна» покращити показники матеріаломісткості та матеріаловіддачі продукції, прискорити оборотність капіталу, підвищити його дохідність, зменшити поточні витрати на зберігання їх, вивільнити з поточного господарського обороту частину капіталу, реінвестуючи його в інші активи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс]: Закон від 16.07.1999 № 996-XIV(зі змінами і доповненнями). – Режим доступу: Закон <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс]: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 р. № 73 (зі змінами і доповненнями). – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [Електронний ресурс]: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. № 246 (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс]: зареєстрована в Міністерстві юстиції України 21 грудня 1999 р. за № 893/4186. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
5. Алексеев В.М. Оптимальное управление: [учеб. пособие] / В.М. Алексеев, В.М. Тихомиров, С.В. Фомин. – М. : Физматлит, 2005. – 384 с.
6. Багрій П.І. Економічний словник / П.І. Багрій, С.І. Дорогунцов. – Гол. ред. Укр. Радянська енциклопедія Академії наук УРСР, 1973. – 621 с.
7. Безруких П.С. Бухгалтерский учет: [підручник] / П.С. Безруких. – М. : Бухгалтерский учет, 2002. – 719 с.
8. Бизнес: словник-довідник / укл. В. Бойко та ін. – К.: Україна, 1995. – 157 с.
9. Бланк И.А. Финансовый: [учеб. пособие] / И.А. Бланк. – К.: Ника-

Центр, 2002. – 528 с.

10. Большой экономический словарь / [сост. А. Борисов и др.]. – М. : Книжный мир, 2004. – 895 с.

11. Бородин Н.Н. Современные технологии и система управления ресурсами предприятия: [учеб. пособие] / Н.Н. Бородин. – Тула : Изд-во Тул. гос. пед. ун-та им. Л.Н. Толстого, 2004. – 113.

12. Брігхем Є.Ф. Основи фінансового менеджменту: [пер. з англ.] / Є.Ф. Брігхем; під ред. В. Біленького. – К.: Молодь, 1997. – 1000 с.

13. Бродецкий Г.Л. Управление запасами : [учеб. пособие] / Г.Л. Бродецкий. – М. : Эксмо, 2008. – 352 с.

14. Бублик М.О. Проблеми управління виробничими запасами на підприємствах та шляхи їх вирішення / М.О. Бублик // Управління розвитком. – 2014. – № 2. – С. 90-92.

15. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: [підруч. для студ. вищ. навчальних закладів] / Бутинець Ф.Ф. – [3-тє вид.]. – Житомир : ПП «Рута», 2003. – 444 с.

16. Василенко В.А. Теорія і практика розробки управлінських рішень : [навч. посібник] / А.В. Василенко. – К. : ЦУЛ, 2009. – 420 с.

17. Величко О.П. Можливості методу ABC та XYZ-аналізів в логістичному менеджменті запасів підприємств АПК / О.П. Величко // Зб. наук. праць Подільського державного аграрно-технічного університету. – 2013. – Т. 16. – С. 404-407.

18. Велш Г.А. Основи фінансового обліку / Г.А. Велш, Д.Г. Шорт. ; [пер. з англ. О. Мінін та О. Ткач]. – К. : Основи, 2005. – 943 с.

19. Посилкіна О.В. Виробнича логістика : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О.В. Посилкіна, Р.В. Сагайдак-Нікітюк, О.В. Доровський, Г.В. Кубасова. – Х. : НФаУ, 2009. – 364 с.

20. Голов С.Ф. Фінансовий та управлінський облік: [підручник] / С.Ф. Голов, В.І. Єфименко. – К. : ТОВ «Автоінтерсервес», 2009. – 544 с.

21. Дроботя Я.А. Управління запасами в системі логістики

/ Я.А. Дроботя // Збірник доповідей X Міжнародної науково-практичної конференції [«Ринок послуг комплексних транспортних систем та прикладні проблеми логістики»]. – К. : Міністерство транспорту та зв'язку України, 2012. – С. 173-175.

22. Дроботя Я.А. Управління запасами як складова логістичного менеджменту / Я.А. Дроботя // Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції [«Державна політика та стратегія реформування економіки України в ХХІ сторіччі»], (27 березня 2010 р.). – Полтава : ПДАА, 2010. – С. 93-95.

23. Дубініна М.В. Сутність виробничих запасів як складової частини процесу виробництва / М.В. Дубініна // Тенденції та закономірності розвитку обліково-аналітичного забезпечення в Україні : Тези доповідей на вузівській науково-практичній конференції. – Миколаїв : НУК, 2014. – 156 с.

24. Залевська О. Контроль і ревізія збереження і використання матеріальних цінностей / О. Залевська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – С. 10-12.

25. Іваниенко В.В. Финансовый анализ: [учеб. пособие] / В.В. Иваненко. – 2-е изд. – Х.: ИД «ИНЖЕК», 2003. – 176 с.

26. Іванова М.І. Методика оперативного управління виробничими запасами з використанням багатофакторного регресійного аналізу / М.І. Іванова, С.О. Воєводін // Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2013. – № 1. – С. 39-44.

27. Ізонін І.В. Проблематика задач стохастичного моделювання в управлінні виробничими запасами / І.В. Ізонін, Т.Я. Лагоцький // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 22.5. – С. 351-356.

28. Киба Л. Порівняльна характеристика моделей керування виробничими запасами / Л. Киба // Вісник Тернопіль. держ. екон. ун-ту. Вип.1. – Тернопіль, 2013. – С. 81-86.

29. Ковалев В.В. Введение в финансовый менеджмент: [учеб. пособие] / В.В. Ковалев. – М. : Финансы и статистика, 2006. – 768 с.

30. Коваленко А.М. Бухгалтерський облік в Україні. Від теорії до практики / [за ред. А. М. Коваленко]. – Дніпропетровськ : ВКК «Баланс-Клуб», 2006. – 1024 с.
31. Ковальчук І.В. Управління запасами у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств / І.В. Ковальчук, Т.В. Косарева // Економіка АПК. – 2012. – № 7. – С. 86-94.
32. Колосок А.М. Проблемні питання обліку і списання матеріальних цінностей / А.М. Колосок // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 10. – С. 229-233 .
33. Кошеленко С. В. Управління запасами товарно-матеріальних цінностей підприємств: дис. ... к.е.н. : 08.00.04 / Світлана Василівна Кошеленко. – Черкаси, 2012. – 250 с.
34. Кравцова Л. Структура поточкових процесів у системі управління матеріальними запасами / Л. Кравцова // Схід. – 2015. – № 3. – С. 12-17.
35. Крикавський Є.В. Логістичне управління: [підручник] / Є.В. Крикавський. – Львів : Львівська політехніка, 2005. – 683 с.
36. Круглова Е.А. Эффективность управления товарными запасами в предприятиях розничной торговли : дис. к.е.н. : 08.07.05 / Е.А. Круглова. – Харьков, 2002. – 266 с.
37. Крушельницька О.В. Управління матеріальними ресурсами: [навчальний посібник] / О.В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2003. – 162 с.
38. Кужельний М.В. Теорія бухгалтерського обліку: [підручник] / М.В. Кужельний, В. Г. Лінник. – К. : КНЕУ, 2001. – 334 с.
39. Лавруша О.Г. Класифікація виробничих запасів на металургійних підприємствах / О.Г. Лавруша // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності : збірник наукових праць : у 2 вип. – Маріуполь, 2012. – Вип. 1, т. 2. – С. 135-139.
40. Ларина Р.Р. Логистика в управлении организационно-экономическими системами: [монография] / Р.Р. Ларина, В.Л. Пилюшенко, В.Н. Амитан. – Донецк : ВИК, 2008. – 329 с.

41. Кислий В.М. Логістика: теорія та практика: [навч. посіб.] / В.М. Кислий, О.А. Біловодська, О.М. Олефіренко, О.М. Соляник. – К. : Центр навчальної літератури, 2010. – 360 с.

42. Мельник О.Г. Метод аналізування стану управління виробничими запасами на вітчизняних машинобудівних підприємствах / О.Г. Мельник, Л.М. Ганас // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. – 2014. – № 10. – С. 169-175.

43. Мочерний С.В. Економічна енциклопедія: у трьох томах / С.В. Мочерний. – К. : Академія, 2000. – Т. 1. – 864 с.

44. Новодворский В.Д. Бухгалтерский учет производственных ресурсов (Вопросы теории и практики) / Новодворский В.Д. – М. : Финансы и статистика, 2000. – 284 с.

45. Оглобин А.А. Планирование и контроль запасов материальных ресурсов предприятий в условиях новой экономической реформы : дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.00.21 / А.А. Оглобин. – Свердловск, 1989. – 243 с.

46. Организация, планирование и управление производством на предприятиях пищевой промышленности / Р. В. Кружкова, В. А. Даеничева, С. С. Елагина и др. ; под ред. Р. В. Кружковой. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : Агропромиздат, 2003. – 495 с.

47. Остапова Г.М. Логістичні підходи до управління матеріальними запасами промислового підприємства / Г.М. Остапова, К.М. Сиваш // Держва та регіони : Серія «Економіка та підприємництво». – 2011. – № 1. – С. 247-251.

48. Перебийніс В.І. Логістичне управління запасами на підприємствах: [монографія] / В.І. Перебийніс, Я.А. Дроботя. – Полтава : ПУЕТ, 2012. – 279 с.

49. Пушкар М.С. Фінансовий облік: [підручник] / М.С. Пушкар – Т. : Карт-Бланш, 2002. – 628 с.

50. Пшинько А.Н. Логистический поход к управлению

материальными запасами / А.Н. Пшинько, С.А. Корецкая // Экономика і управління : Зб. наук. пр. КУЕТТ. – 2012. – Вип. 5. – С. 227-234.

51. Радионов А.Р. Логистика. Нормирование сбытовых запасов и оборотных средств предприятия: [учеб. пособие] / А.Р. Радионов, Р.А. Радионов. – М.: Дело, 2002. – 485 с.

52. Різник В.В. Теоретичні аспекти управління виробничими запасами підприємства / В.В. Різник // Економічний вісник університету. – 2015. – Вип. 24(1). – С. 50-56.

53. Рязанов А.В. Організація системи управління матеріальними потоками промислового підприємства / А.В. Рязанов // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 11. – С. 131-136.

54. Сахарцева І.І. Основи складання бухгалтерської звітності за вимогами національних стандартів України: [навч. посіб.] / І.І. Сахарцева. – К. : Кондор, 2008. – 614 с.

55. Скидан О.В. Логістика як інструмент управління підприємством / О.В. Скидан // Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки». – 2011. – № 4. – С. 56-60.

56. Сонько В. Бухгалтерський облік: [навч. посіб. для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищ. навч. закл.] / В. Сонько. – Тернопіль : Астон, 2005. – 496 с.

57. Сопко В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: [навчальний посібник] / Сопко В.В. – К. : КНЕУ, 2006. – 526 с.

58. Сорокина Л.З. Бухгалтерский учет в легкой и текстильной промышленности: [учеб. пособие] / Л.З. Сорокина. – М. : Легкая индустрия, 2000. – 213 с.

59. Стерлигова А.Н. Управление запасами в цепях поставок: [учеб. пособие] / А.Н. Стерлигова. – М.: ИНФРА – М, 2008. – 430 с.

60. Стивенсон Вильям Дж. Управление производством / Пер. с англ. – М: ООО «Издательство Лаборатория Базовых знаний» ЗАО «Издательство БИНОМ», 1998. – 298 с.

61. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства: [підручник] / Н.В. Тарасенко. – Львів: ЛБІ НБУ, 2000. – 485 с.
62. Тимошенко А. Система управління запасами / А. Тимошенко // Справочник економіста. – 2013. – №6. – С. 53-58.
63. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: [підручник] / Н.М. Ткаченко. – 6-те вид. доповн. і переробл. – К. : Алерта, 2013. – 982 с.
64. Тридід О.М. Логістичний менеджмент: [навчал. посібник] / О.М. Тридід, К.М. Таньков. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2005. – 224 с.
65. Трусов А.Д. Калькулирование себестоимости продукции комплексных производств: [учеб. пособие] / А.Д. Трусов. – М. : Финансы и статистика, 1983. – 204 с.
66. Фольмут Х.Й. Инструменты контроллинга от А до Я: [пер. с нем.] / под ред. М.Л. Лукашевича и Е.И. Тихоненковой. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 288 с.
67. Чейз Р.Б. Производственный и операционный менеджмент: [пер. с англ.] / Р.Б. Чейз, Н.Дж. Эквилайн, Р.Ф. Якобс. – 8-е изд. – М. : Вильямс, 2001. – 704 с.
68. Червон Н.Р. Особливості системи управління запасами / Н.Р. Червон // Справочник економіста. – 2013. – №6. – С. 59-63.
69. Череп А.Г. Управление моделями запасов на предприятии / А.Г. Череп // Бизнес-информ. – 2007. – №1-2. – С. 68-72.
70. Швец И.Б. Управление производственными запасами на предприятии: [монографія] / И.Б. Швец, И.А. Бондарева. – Донецк, 2003. – 182 с.
71. Шомштейн А.А. Нормирование материальных ресурсов, производственных запасов и характеристика применяемых материалов [метод. материалы] / А.А. Шомштейн. – М.: ЦБТИМС, 1968. – 309 с.